

Buletin lunar
al CNPF – luna
iunie, 2015

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.29 (599)
Miercuri, 22 iulie 2015

Pret: 5 lei

Viorel Chivriga: „Este vital
necesară o diversificare
a piețelor de desfacere, o
schimbare de mentalitate”

4

Băncile au acumulat un venit de 768,4 mil. lei, în ianuarie-mai 2015

În primele cinci luni ale anului curent, 12 bănci din Moldova au acumulat un venit de 768,4 mil. lei, în timp ce alte două bănci au înregistrat pierderi de 169,9 mil. lei.

Potrivit agenției „INFOTAG” cu referire la datele Băncii Naționale a Moldovei (BNM), cel mai bun rezultat financiar în această perioadă l-a avut BC Moldova Agro-indbank SA, condusă de Serghei Cebotari, care a înregistrat un venit de 270,3 mil. lei.

Al doilea loc îl detine BC Moldindconbank SA, condusă de Leonid Talmaci, cu un venit de 164,2 mil. lei. În luna mai, banca a acumulat 47,2 mil. lei. Locul trei, ca și în primele patru luni ale 2015 i-a revenit BC Victoriabank SA, condusă de Natalia Politov-Cangaș, cu un indice de 122,4 mil. lei. În luna mai banca a obținut un venit de 36,8 mil. lei.

Al doilea grup de bănci îl deschide subsidiara din Moldova a grupului finanțier francez Societe Generale – Mobiasbancă, condusă de Ridha Tekeria, cu un venit în mărime de 91,6 mil. lei. Apoi urmează BC ProCreditBank SA, prezentă de Vladislav Gîrba, cu 20,1 mil. lei. Un venit puțin mai mic a înregistrat BC Fincombank SA, condusă de Victor Hvorostovski. Apoi vine BC Energbank SA (președinte Iurie Vasilachi) cu un

venit de 22,8 mil. lei. Următoarea poziție în acest grup o detine subsidiara grupului italian Gruppo Veneto Banca – Eximbank, în frunte cu Lucio Luigi Gaita, cu un venit de 21,9 mil. lei.

Din al treilea grup fac parte patru bănci: BCR Chișinău, condusă de Juan Luis Martin Ortigosa, cu

o cifră de 13,5 mil. lei, BC Comerțbank SA, condusă de Serghei Cartașov, cu un venit de 5,6 mil. lei, BC EuroCreditBank SA, prezentă de Oleg Holban, cu un indice de 3,6 mil. lei, precum și BC Banca Socială SA, cu 1,5 mil. lei.

Două bănci – BC Unibank SA și Banca de Economii au înregistrat

pierderi de 18,7 mil. lei și 151,2 mil. lei.

„INFOTAG” precizează: Potrivit rezultatelor din 2014 venitul pe sistem a constituit 778,2 mil. lei, atunci când în 2013 venitul total a depășit 1 mld. de lei.

INFOTAG

În atenția participanților profesioniști la piața finanțieră nebancară și persoanelor interesate!

Pe site-ul ziarului Capital Market a fost lansată o nouă opțiune pentru a vă ajuta să găsiți informațiile publicate de către emitenți (rapoarte anuale, anunțuri). În acest sens, în categoria „Anunțuri” (meniul de sus al site-ului) a fost plasat un filtru suplimentar. Astfel, introducând denumirea organizației, vizitatorul site-ului poate obține lista edițiilor ziarului în care au fost publicate informațiile emitenților dat. Accesând link-ul – va apărea numărul paginii și tipul informației publicate (raport anual, anunț).

După fuziunea celor doi lideri mondiali – Lafarge și Holcim – pe piața mondială a apărut un nou Grup LafargeHolcim

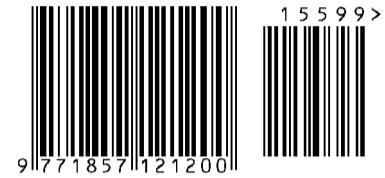
După fuzionarea cu succes a Lafarge și Holcim și listarea noilor acțiuni LafargeHolcim la Zurich și Paris, noul grup va lucra acum la crearea celei mai productive companii în industria construcțiilor.

Potrivit unui comunicat de presă al companiei, la prima etapă de comasare, grupul se va concentra pe cinci domenii: sinergia, rezultatul căreia trebuie să fie majorarea vânzărilor până la 1,4 mld euro pe o perioadă de trei ani; distribuirea capitalului – o abordare strictă față de distribuirea capitalului și reducerea generală a cheltuielilor de capital; transformarea comercială – crearea diferențierii prin produse și soluții inovatoare; integrarea – crearea unei noi grupe și culturi; sănătate și securitate.

Noul grup LafargeHolcim este lider mondial în producerea materialelor de construcție (produția de bază – ciment, beton). Grupul este prezent în 90 de țări, are 115 mii de angajați, iar volumul vânzărilor în 2014 a fost de aproape 27 mld euro.

De menționat că în Moldova, din 1999, activează compania Lafarge Ciment Moldova, care până la fuzionare făcea parte din grupul Lafarge. În prezent, investițiile în Lafarge Ciment Moldova au depășit cifra de 50 mil. euro. Lafarge Ciment Moldova se ocupă de producerea și vânzarea cimentului, precum și de vânzarea nisipului, a ghipsului, etc. La uzina de ciment din Rezina și Centrul de testare a betonului Lafarge Moldova lucrează peste 280 de oameni.

InfoMarket

Curs valutar
22.07.2015

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	18.9996
EUR	1	20.6307
UAH	1	0.8617
RON	1	4.6739
RUB	1	0.3335

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hîncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 6 • 2015

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna iunie 2015, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare, au fost înregistrate 5 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 3,36 mil. lei, reflectate în *Tabelul nr. 1*.

Volumul emisiunilor de acțiuni în iunie 2015 s-a micșorat comparativ cu aceeași lună a anului precedent cu 10,54 mil. lei sau cu 75,83% (*Diagrama nr. 1*).

În ianuarie-iunie 2015 au fost realizate 29 de emisiuni de acțiuni în valoare de 137,29 mil. lei, cu 782,24 mil. lei sau de 6,70 ori mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent (*Diagrama nr. 2*).

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2011-2015 este reflectată în *Diagrama nr. 2 și nr. 3*.

În perioada de referință, fluxul de investiții străine constituie 8,88 mil. lei sau 6,63% din totalul emisiunilor.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în anul 2015 s-a micșorat cu 762,92 mil. lei sau cu 98,85% față de anul 2014 (*Diagrama nr. 4*).

PIAȚA SECUNDARĂ

În luna iunie 2015 pe piața secundară au fost efectuate 274 tranzacții cu valori mobiliare doar în afara pieței reglementate în volum de 10,18 mil. lei, deoarece în perioada de referință nu au fost admise spre tranzacționare valori mobiliare pe piața reglementată.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate, în iunie 2015 ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare – 74,36% sau 7,57 mil. lei.

Tranzacțiile efectuate la înstrăinarea sau transmiterea acțiunilor de tezaur de către emitent personalului și/sau acționarilor societăților au constituit 12,77% sau 1,30 mil. lei, tranzacțiile de donație între persoanele care sunt soții, rude sau afini până la gradul II – 4,81% sau 0,49 mil. lei, tranzacțiile rezultante din moșteniri – 4,23% sau

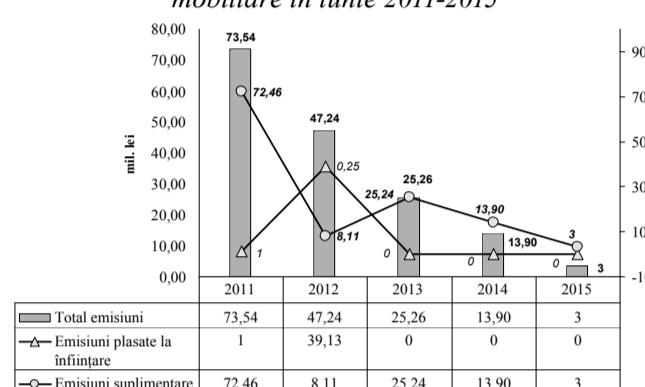
0,43 mil. lei din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate, iar alte tranzacții – 3,83% sau 0,39 mil. lei (*Diagrama nr. 5*).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

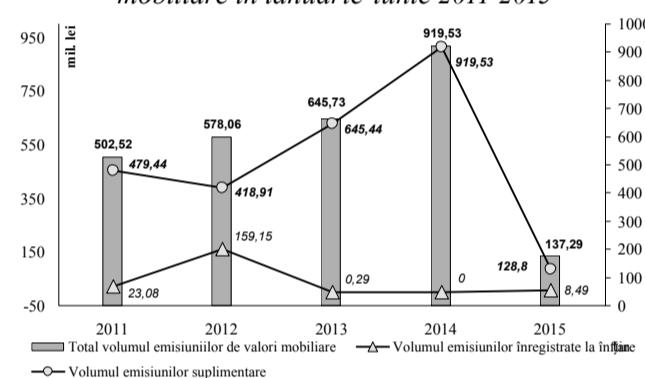
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția relației externe și dezvoltare: tel. (37 322) 859 430

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în iunie 2011-2015

Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2011-2015

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în iunie 2015

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de platere a unei valori mobiliare, lei	Nivelul de cotare la BVM
<i>Emisiuni suplimentare de acțiuni</i>						
Societatea pe acțiuni „SUDOR”	MD14SUDO1000	2364820	236482	10	10	-
S.A. "CARIERA ȘAPTEBANI"	MD14CASB1000	613700	18050	34	34	-
S.A. "MAGAZINUL IONEL"	MD14IONE1000	80000	4000	20	20	-
S.A. "MIF"	MD14MIFI1008	106000	106000	1	1	-
S.A. "CRISTINA-30"	MD14STIN1009	200000	100000	2	2	
Total		3364520				

ORDONANȚĂ cu privire la aplicarea unor restricții

Nr. 38/9-O din 03.07.2015 (în vigoare 03.07.2015)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 185-189 art. 1310 din 17.07.2015

***

Ca rezultat al neexecuțării de către „Compania Fiduciарă a Feroviarilor” S.A. (str. Sarmizegetusa 12, mun. Chișinău, IDNO 1003600111454), Compania Fiduciарă „Econ-Renaștere” S.A. (str. Sarmizegetusa 26, mun. Chișinău, IDNO 1003600154149) și Compania Fiduciарă „BV Fiduciар Invest” S.A. (str. Sarmizegetusa 26, mun. Chișinău, IDNO 1002600019726) a cerințelor stabilite prin hotărârile Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 12/1 din 10.03.2015 „Cu privire la „Compania Fiduciарă a Feroviarilor” S.A.” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 59-66, art. 476), nr. 12/2 din 10.03.2015 „Cu privire la retragerea licenței Companiei Fiduciare

“Econ-Renaștere” S.A.” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 59-66, art. 477) și nr. 12/3 din 10.03.2015 „Cu privire la retragerea licenței Companiei Fiduciare „BV Fiduciар Invest” S.A.” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 59-66, art. 478), în scopul protejării drepturilor și intereselor clientilor (fondatorilor administrării fiduciare) a companiilor menționate, în temeiul art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4, art. 8 lit. f), art. 9 alin. (1) lit. c), art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (1) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 146 alin. (1), alin. (2) lit. c) și lit. d) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 „Privind piața de capital” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

DECIDE:

1. Se suspendă operațiunile bancare la conturile de depozit ale „Companiei Fiduciare a Feroviarilor” S.A., Companiei Fiduciare „Econ-Renaștere” S.A. și Companiei Fiduciare „BV Fiduciар Invest” S.A., cu excepția operațiunilor de alimentare a conturilor respective.

2. Se suspendă circulația valorilor mobiliare (operațiunile) la conturile deținute în numele clientilor de „Compania Fiduciарă a Feroviarilor” S.A., Compania Fiduciарă „Econ-Renaștere” S.A. și Compania Fiduciарă „BV Fiduciар Invest” S.A. în registrele deținătorilor de valori mobiliare ale societăților pe acțiuni care fac parte din structura activelor administrative de companii menționate.

3. Operațiunile de extragere a mijloacelor bănești din conturile nominalizate în pct. 1 și operațiunile cu valorile mobilia-

re la conturile specificate în pct. 2 se vor efectua cu acordul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

4. Se informează băncile comerciale privind restricțiile aplicate „Companiei Fiduciare a Feroviarilor” S.A., Companiei Fiduciare „Econ-Renaștere” S.A. și Companiei Fiduciare „BV Fiduciар Invest” S.A.

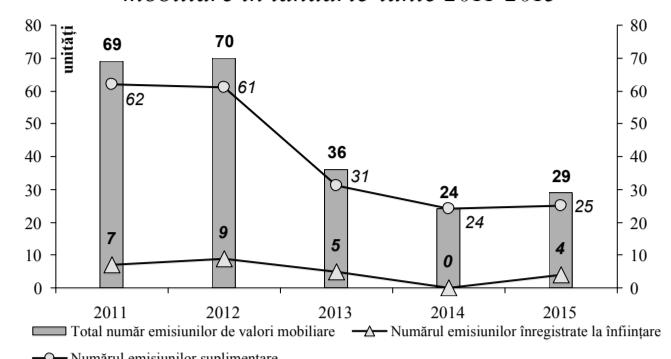
5. Controlul asupra executării prezentei ordonanțe se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare și Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

6. Prezenta ordonanță intră în vigoare din data adoptării.

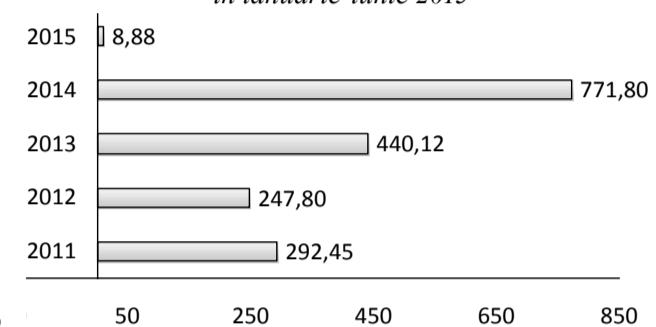
VICEPRESEDINTELE
COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE
Iurie FILIP

Nr. 38/9-O. Chișinău, 3 iulie 2015.

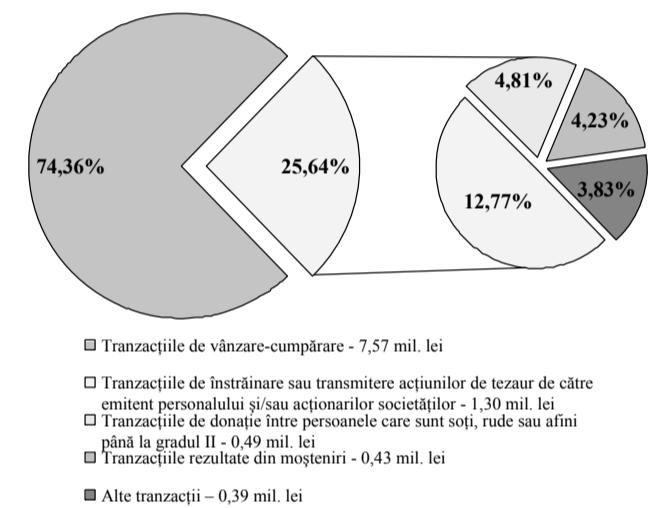
Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2011-2015

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-iunie 2015

Diagrama nr. 5 Structura tranzacțiilor extrabursiere, iunie 2015

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 17 iulie 2015 a avut loc ședința ordinată a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Consiliul de administrație a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

– valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale:

– Societății pe acțiuni "SOLING" în sumă de 50000 lei în număr de 50000 acțiuni ordinare nominative cu VN de 1 leu din contul mijloacelor bănești;

– Societății pe acțiuni "DRUMURI-SOROCA" în sumă de 1513200 lei în număr de 151320 acțiuni ordinare nominative cu VN de 10 lei din contul aporturilor nebănești;

– Societății pe acțiuni "DRUMURI ORHEI" în sumă de 1498000 lei în număr de 149800 acțiuni ordinare nominative cu VN de 10 lei din contul aporturilor nebănești.

– Reducerea capitalului social al Societății pe acțiuni pentru extragerea blocurilor de construcție "MIRENAL" cu 870040 lei prin anularea a 43502 acțiuni de tezaur. Capitalul social al societății după reducere va constitui 8514880 lei, fiind divizat în 425744 acțiuni ordinare nominative cu VN de 20 lei.

Consiliul de administrație a autorizat reorganizarea:

– Societății pe acțiuni "REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD-VEST" prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul acestora către societatea nou-creată SA "FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE NORD";

– Societății pe acțiuni "REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD" prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul acestora către societatea nou-creată SA "FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE NORD".

Examinând rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumutul de către AEI "BUŠILA", Consiliul de administrație a aprobat hotărârea, conform căreia se suspendă pe un termen de 6 luni licența AEI "BUŠILA", seria CNPF nr. 000410, eliberată la 10.07.2009, fiind inițiată procedura de tragere la răspundere contraventională a directorului executiv și a contabilului-suflet al asociației în cauză, fiind prescris administratorilor acesteia întreprinderea măsurilor privind înălțarea incalcărilor constatate în rezultatul controlului, luându-se act de reflectarea în raportul specializat al AEI "BUŠILA" la situația din 31.03.2015 a soldului depunerilor de economii care nu au fost înregistrate în evidență contabilă a asociației, precum și de rambursarea unui membru la data de 31.01.2015 a depunerilor de economii. Conform hotărârii, AEI "BUŠILA" va prezenta lunar Comisiei Naționale a Pieței Financiare, până la înălțarea integrală a incalcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse, cu anexarea copiilor docu-

mentelor justificative, fiind avertizați administratorii AEI "BUŠILA" cu retragerea licenței asociației în caz de neconformare cerintelor hotărârii, iar materialele aferente verificării atragerii depunerilor de economii de către directorul executiv al AEI "BUŠILA" vor fi remise Procuraturii raionului Ungheni pentru examinare conform legislației.

Ca rezultat al monitorizării executării Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare „Cu privire la neprezentarea de către unele asociații de economii și împrumut a rapoartelor financiare și specializate”, s-a constatat neprezentarea de către AEI „PRODANEȘTI” a raportului specializat pentru trimestrul I al anului de gestiune 2015, iar de către AEI „MOLEȘTI” – a raportului financiar pentru anul 2014 și a raportului specializat pentru trimestrul I al anului de gestiune 2015.

În aceste condiții Consiliul de administrație a hotărât să prescrie repetat administratorilor Asociațiilor de Economii și Împrumut „PRODANEȘTI” și „MOLEȘTI” prezentarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare a rapoartelor menționate în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii, avertizând administratorii ambelor asociații cu retragerea licențelor pentru desfășurarea activității, în cazul nerespectării prevederilor hotărârii.

Totodată, în virtutea incalcărilor comise, Consiliul de administrație a decis să suspende operațiunile bancare la conturile curente și de depozit ale asociațiilor în cauză, cu excepția operațiunilor de alimentare a conturilor nominalizate și a decontărilor cu bugetul public național, informând Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și băncile comerciale privind restricțiile aplicate acestor asociații.

Consiliul de administrație al CNPF a aprobat și hotărârea Cu privire la modificarea pct. I din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 38/14 din 08.08.2013 „Cu privire la aprobarea componentei comisiilor de atestare a specialiștilor participanților profesioniști la piața financiară nebancară”.

Urmare a examinării cererilor depuse, în cadrul ședinței s-a decis avizarea efectuarării investițiilor în valori mobiliare corporative de către Asociația de Economii și Împrumut „CAȘUNCA” prin procurarea a 21 de acțiuni ordinare de clasa I la prețul maxim de 200 lei, în sumă de până la 4200 lei și 185 de acțiuni la prețul maxim de 250 lei, în sumă de până la 46250 lei, emise de societatea pe acțiuni „Corporația de Finanțare Rușină”.

Consiliul de administrație a decis să expedieze proiectul Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 26/10 din 13.06.2013 cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, spre avizare autorităților, instituțiilor interesate în condițiile prevederilor legislației în vigoare.

„Pachetul agricol” a fost înregistrat în Parlament și va fi examinat în această săptămână

Este vorba despre proiectele de lege, menite să dezvolte agricultura și să susțină producătorii agricoli locali, care au fost elaborate de Comisia specială parlamentară.

Speakerul Andrian Candu a spus că proiectele de lege pregătite de Comisie, care includ și propunerile fermierilor, vor fi discutate în această săptămână în cadrul comisiilor de profil și la ședința Parlamentului.

Potrivit lui, Comisia își va relua activitatea în toamnă pentru a elabora proiectele de lege privind majorarea Fondului de subvenționare a agriculturii și crearea unui mecanism de creditare convenabil pentru fermieri. Pachetul conține soluții pentru patru probleme înaintate de fermieri.

Primul proiect de lege instituie începând cu 1 ianuarie 2015 taxa zero la plata impozitului pe venit pe un termen de 3 perioade fiscale consecutive, cu condiția reinvestirii profitului în agricultură, precum și pentru procurarea resurselor necesare producerii agricole.

Cel de-al doilea pachet propune modificări în legislație pentru asigurarea participării reprezentanților asociațiilor de profil în Consiliile de observatori pentru monitorizarea distribuirii mijloacelor bănești, inclusiv pentru proiectele naționale în agricultură.

Un alt proiect de lege va reglementa impunerea regulilor normative a prețurilor la importul carburanților pentru necesitățile proprii. Potrivit noilor prevederi, prețul cu amănuntul la produsele petroliere de bază se va calcula având ca punct de reper valoarea cotațiilor medii Platt's FOB MED, recalculată în moneda națională. La respectiva valoare vor fi adăugate cheltuielile de tranzacționare, legate de operațiunile de import, accizele, TVA precum și marja comercială impusă anual de ANRE, care include suma cheltuielilor și pierderilor de la vânzarea produselor petroliere.

Cel de-al treilea pachet propune modificări în legislație pentru asigurarea participării reprezentanților asociațiilor de profil în Consiliile de observatori pentru monitorizarea distribuirii mijloacelor bănești, inclusiv pentru proiectele naționale în agricultură.

Un alt proiect de lege va reglementa impunerea regulilor normative

care să combată întârzierea plăților în tranzacțiile comerciale a producătorilor alimentare.

La propunerea fermierilor, proiectul de lege prevede că termenul de achitare pentru produsele alterabile nu poate depăși 30 de zile calendaristice din momentul livrării producătorilor furnizorilor. Deputații vor aproba și aplicarea măsurilor de protecție la importul unor mărfuri pentru protejarea producătorilor locali.

Reprezentanții producătorilor agricoli au salutat elaborarea pachetului de lege și decizia deputaților de a adopta în prima lectură aceste documente. „Parlamentul a arătat un exemplu clar că în Moldova societatea civilă poate coopera cu autoritățile. Le mulțumim deputaților pentru efortul depus, chiar dacă mai este loc pentru perfecționarea bazei juridice. Este important ca fermierii să aibă condiții bune de activitate, iar cu susținerea Parlamentului le vom asigura și cadrul de dezvoltare”, a spus președintele Federației Naționale a Fermierilor, Valeriu Cosarcic.

InfoMarket

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138

Stimate acționar „DAAC Hermes Grup” S.A.

În baza deciziei Consiliului Societății din 09 iulie 2015, Organul executiv „DAAC Hermes Grup” S.A. anunță desfășurarea adunării generale ordinare anuale prin corespondență a acționarilor „DAAC Hermes Grup” S.A., la 26 august 2015, ora 10-00, în oficiul „DAAC Hermes Grup” S.A., pe adresa: mun. Chișinău, Calea Ieșilor, 10

ORDINEA DE ZI A AGAA:

1. Alegerea Comisiei de numărare a voturilor a adunării generale ordinare anuale a acționarilor.
2. Alegerea președintelui și a secretarului adunării generale ordinare a acționarilor.
3. Aprobarea dării de seamă anuale a Consiliului Societății privind totalurile activității în anul 2014.
4. Examinarea dării de seamă financiare anuale a Societății conform totalurilor activității în anul 2014.
5. Aprobarea dării de seamă anuale a Comisiei de Cenzori pentru anul 2014.
6. Aprobarea dării de seamă a Consiliului fondului de susținere a acționarilor nevoiași „DAAC Hermes Grup” S.A. conform totalurilor activității în anul 2014.
7. Cu privire la repartizarea profitului net obținut în anul 2014. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al anului 2015.
8. Cu privire la modificarea și completarea Statutului Societății.
9. Stabilirea mărimii retribuției muncii membrilor organelor de conducere și control.
10. Alegerea membrilor Consiliului societății.
11. Confirmarea societății de audit și stabilirea quantumului retribuției serviciilor ei.
12. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către membrii comisiei de cenzori a societății.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea generală, este perfectată la 14 iulie 2015.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele, ce vizează ordinea de zi a adunării, începând cu 16 august 2015, între orele 10 și 16, pe adresa: mun. Chișinău, Calea Ieșilor, 10, sala de audiență publică.

Executarea dreptului de vot se desfășoară prin completarea buletinului de vot expediat fiecărui acționar sau reprezentant legal al acestuia, ori deținătorului nominal de acțiuni.

Buletinul de vot urmează să fie semnat de către acționar sau reprezentantul legal al acestuia, și autentificat notarial sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai a acționarului, iar pentru pensionari, adaugator – de organul de asistență socială de la locul de trai.

Buletinul de vot urmează să fie expediat prin poșta sau personal până la 26 august 2015, ora 10-00, pe adresa: mun. Chișinău, Calea Ieșilor, 10.

Despre rezultatele votării prin corespondență acționarii vor fi înștiințați printr-un comunicat informativ în ziarul Capital Market, în termen de 15 zile din ziua adunării.

Organul executiv

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Lilia ALCAZĂ

Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Stefan cel Mare)

CONT BANCAR: 22249111050,

c/c 1003600114204,

BC “Victoriabank”, SA, fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate stările agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Viorel CHIVRIGA:

„Este vital necesară o diversificare a pietelor de desfacere, o schimbare de mentalitate”

Interviu cu Viorel Chivriga, coordonator de program la Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale “Viitorul”

– V-a lansat într-un program de alfabetizare a producătorilor agricoli privind Acordul de Liber Schimb cu UE. Care este reacția fermierilor ce se află într-o situație dificilă. Au mai multe revendicări, o parte dintre care, se pare, au fost acceptate, dar și anul agricol nu este dintre cei mai favorabili.

– Este adevărat. Dar un fermier informat este mai puternic, este un antreprenor care poate să soluționeze toate problemele pe care nu le rezolvă fermierii noștri.

Există și o explicație. În primul rând, lipsa de informații privind piețele de desfacere a produselor de multe ori le-a jucat festă. În al doilea rând, este vorba de aceeași ofertă pe care o înaintau agricultorii. O ofertă care trebuie să fie cunoscută. O ofertă care trebuie să fie competitivă și să trezească, în primul rând, interesul consumatorilor, a celor care procură. Nu contează, este piața internă sau piața externă.

Dacă vorbim de piața imensă a Uniunii Europene, aceasta este o piață de mare interes nu doar pentru producătorii agricoli, ci pentru toți antreprenorii din Republica Moldova. Este adevărat că este foarte dificil să pătrunzi pe noi piețe, dar aceasta nu înseamnă că oamenii nu trebuie să cunoască subtilitățile, condițiile de intrare pe aceste piețe, regulile de joc pe care trebuie să le urmeze. În cazul dat pot să obțină o informație care ar putea să-i ajute să fabrice produse solicitate pe piața internațională. De la producere începe totul. Aș vrea să amintesc că nu numai piața europeană este interesantă pentru producătorii din Republica Moldova, dar toate piețele unde ar putea avea sortă de izbândă, unde ar putea să intre, să se mențină și să fie în competiție cu producătorii locali.

– Ati spus că este dificil să intri pe piața europeană. De ce este dificil să penetrez această piață?

– Este o piață foarte importantă. O piață care reprezintă 500 milioane de consumatori. Cele mai mari tranzacții se efectuează pe această piață, de producători agricoli de talie mondială. Este vorba de producători de vin, de cereale, producători de fructe. Si în același timp este o piață cu o competiție liberă, nu ca cea din Republica Moldova. Învinge cel care este mai tare, care vine cu o ofertă sustenabilă, una stabilă, cu produse care sunt solicitate de consumatori. Si care cunoște în desăvârșire arta promovării produselor lor. Sunt multe lucruri noi de învățat pentru fermieri din Republica Moldova.

Situată de la noi este arhicunoscută. Mai toți producătorii din sectorul agricol erau orientați spre piața CSI. Este, la fel, o piață interesantă, o piață care se dezvoltă. Dar este o piață pe care intri mult mai ușor decât pe piața UE. O destinație care oricând poate produce surprize, prin embargă sau alte restricții.

Si în acest caz este nevoie de o schimbare. În primul rând la nivel de mentalitate. Astăzi, comparativ, este simplu să intri pe o piață, dar ar putea să fie dificil să te menții pe ea. Lucrul acesta a fost demonstrat cu prisosință în anii 2005-2007, atunci când pentru prima dată a fost sistat

exportul de băuturi alcoolice, produse animaliere și vegetale. Si după septembrie 2013, când au fost sistate exporturile de băuturi alcoolice pe piața rusă, iar apoi în 2014 produsele vegetale și animaliere.

– Si care este soluția?

– Pentru a nu nimeri într-o mreagă de tipul celei întinse de frații noștri de la Moscova, din instituții rusești Rospotrebnadzor și Rosselhōzndzor, era vital necesară o diversificare a piețelor de desfacere. Si lucrul acesta trebuie să-l facă moldovenii pentru a nu fi presați dintr-o capitală, fie Moscova sau alta, și pentru a avea un comerț stabil. În același timp trebuie să ținem cont și de faptul că comerțul internațional aduce și unele beneficii care sunt ascunse.

Atunci când comercializezi niște produse, în mod inevitabil ai niște beneficii de alt gen care duc la dezvoltarea economiei naționale, este vorba de transferul de experiență care vine în Republica Moldova din statele din care importăm, expertiza pe care o primim datorită faptului că producătorii, inclusiv cei agricoli, capătă o experiență inedită atunci când își livră produsele pe piețe mai complexe, cum este cea a Uniunii Europene, cum sunt piețele din America sau Asia.

În același timp vin tehnologii, vin banii de care avem nevoie ca aerul, aici, în Republica Moldova. Lucrul acesta dezvoltă și o cooperare mai strânsă, nu doar dintre agenții economici din Republica Moldova cu cei din afara țării, dar și instituțiile noastre care trebuie să asimileze experiența pe care nu o au și care vine din afară. Aceasta duce iarăși la creșterea capacitatii instituționale, în primul rând a Ministerului Economiei, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, unor Agenții, cum este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Si asta se referă și la unele instituții strict specializate anume pe comerțul internațional, cum este, de exemplu, Serviciul Vamal sau cum este misiunea Ministerului Finanțelor. Este un beneficiu pentru noi toți.

Pe de altă parte, trebuie să ținem cont de un adevăr care a fost mai totdeauna neglijat de producătorii din Republica Moldova. În majoritatea cazurilor procesul de producere era abrupt și nu avea conexiuni cu tranzacțiile comerciale, în primul rând se gădeau la producere, apoi la comercializarea producției. În acest

caz, are loc o revenire la normalitate. Producătorii agricoli, mai ales cei din sectorul agrar, încep să producă ceea ce pot să vândă aici, pe piața internă și pe cea externă.

Un lucru trebuie consemnat. În ultimul timp vorbim de comerțul internațional și uităm de consumatorii noștri. Au și ei dreptul de a consuma produse calitative, produse care ar fi comparative cu cele de pe piețele internaționale. Datorită zonei de comerț liber eu Uniunea Europeană, dar și altor acorduri pe care le avem, consumatorii noștri deja au o opțiune, foarte importantă, de a alege produse dintr-un assortiment mai larg. Si aceste preferințe sunt segmentate și au tangență și cu competiția care apare în Republica Moldova. Deci, produsele ce nu sunt calitative și inofensive, nu și au locul pe piață. Are loc o însănătoșire a unui sistem care a fost bolnav, cu maladii cronice și care de fiecare dată se încerca să fie resuscitat, dar nu era reformat.

– Atunci când vorbim de comerțul exterior, livrările pe o anumită piață pot fi sustenabile în cazul în care vom avea o ofertă pe măsură. Să nu se întâmplă la fel cum s-a întâmplat deseori, exportăm câteva sute de tone de vișine sau cireșe, fie chiar și de o calitate extraordinară, și cu aceasta se termină livrările. Ce facem? Creăm structuri intermediare sau de comercializare?

– Nu cred că e cazul să fie create noi structuri. E nevoie de a înregistra performanțe în sectorul de producere, în primul rând, și în comerțul internațional. Pentru a înregistra performanțe avem nevoie de întreprinderi puternice, care nu este neapărat să gestioneze afaceri pe suprafețe imense, dar care trebuie să înregistreze randamente mari apropiate de cele din Uniunea Europeană. Asta înseamnă, în primul rând, o modernizare foarte rapidă a sectorului agroalimentar și tehnologii avansate care trebuie să fie realizate integral. Asta ar însemna cunoștințe profunde în ceea ce privește metodele intensive de producere în agricultură, specializare în agricultură, o revenire la tradițiile pe care le-am pierdut. Si asta ar contribui mult la apariția unor oferte de export care ar fi interesante în afara țării.

– Si dacă vorbim de comerțul cu Uniunea Europeană putem vorbi despre faptul că avem unele exemple de succes?

– Avem foarte mulți producători agricoli, în special din industria alimentară, care au o experiență foarte bună și care sunt foarte vizibili pe piața europeană. Există companii din industria vinicola care nu mai exportă în CSI, care sunt axate pe piața europeană, pe alte piețe, și care au schimbat foarte mult în ceea ce privește modul în care produc și modul cum intră pe alte piețe. Pentru ei nu mai contează livrările mari la prețuri mici, cum se întâmplă pe piața estică, dar atrag atenția calității producției, anumitor nișe pe care se simt foarte confortabil, ca, de exemplu, pe piața europeană. Creșterea vânzărilor pe piețele din Polonia, Cehia, România arată că este loc și pentru vinificațiorii moldovenii, chiar în condițiile unei concurențe enorme.

– Si astă în condițiile în care țările pe care le-ati numit sunt mari producători de produse alimentare...

– Dacă luăm în considerare prezența pe piață a marilor producători de vinuri din Spania, Portugalia, Franța, Italia, Germania, România, Bulgaria, e foarte greu să intri pe aceste piețe. Pe de altă parte, sunt și anumite nișe destul de interesante pentru producătorii din Republica Moldova. Câteva exemple concrete. Cei care sunt specializați în prelucrarea nucilor și care exportă miez de nucă în Uniunea Europeană, reprezintă un segment foarte performant pentru Republica Moldova. Practic tot miezul de nucă este exportat în Uniunea Europeană. Este un exemplu pe care îl putem considera o istorie de succes.

Să luăm un alt exemplu. Prunele uscate sunt foarte solicitate în UE. Producătorii nu mai au stocuri la sfârșitul anului agricol. Sunt exemple și de alt gen. Chiar în zonele în care UE este privită cu alți ochi, ca autonomia găgăuză sau orașul Bălți, există companii care au făcut exporturi destul de mari, destul de bune, pe piața europeană, cum ar fi exporturile de struguri de masă din Cisărhă-Lunga în țări ca Cehia, Polonia, România sau Bulgaria.

– Deja de aproape un an a întrat în vigoare Acordul de Liber Schimb. S-a schimbat ceva de atunci? Lucrurile se mișcă?

– Așteptările au fost mult mai mari. Era clar că odată cu semnarea acordului de asociere se începe o muncă asiduă. Este un acord destul de voluminos, un acord ce presupune o serie de reforme care nu sunt convenabile unui cerc destul de extins de persoane care nu neapărat se află în opoziție în Republica Moldova, o parte se află la conducerea țării. Lucrul acesta se întâmplă deoarece reformatii ating interesele unor grupuri economice destul de influente din Republica Moldova. Un exemplu, eu nu cred că cineva din justiție va fi de acord să plece din sector de bună voie doar din cauza că trebuie să fie făcute reforme. Același lucru poate fi spus despre unii funcționari din blocul economic. Vorbind de măsuri de reformă pe prim plan apar și probleme care au legătură cu capacitatea instituțiilor de stat. Foarte multe instituții de stat sunt la pământ. Dacă dorim cu adevărat o proprietate de Uniunea Europeană, trebuie să înțelegem că trebuie să

ajustăm și cadrul legal, să apropiem instituțiile noastre prin metodele, prin funcțiile și prin responsabilitățile pe care le au la cele europene. Trebuie să pregătim oamenii care să-și cunoască bine meseria și să găndească cu totul altfel decât găndește mulți funcționari din Republica Moldova.

Pe de altă parte, sunt procese care trebuie să fie preluate, procese care presupun, în primul rând, performanțe în sectorul public, vizuini noi și o motivare nu numai pentru funcționari de stat, dar și pentru acei care pretind la o funcție publică în țara asta. Sunt elemente cheie care trebuie să prindă rădăcini în Republica Moldova.

Vorbim și despre măsuri de reformă care par să fie vagi dacă nu intră în esență, dar ele ating toate domeniile vitale. Nu este un lucru simplu de realizat. De exemplu, achizițiile publice. Este un domeniu extrem de important pentru toată lumea din Republica Moldova, pentru instituțiile de stat, pentru administrația publică locală, pentru oamenii de afaceri, pentru sectorul necomercial. Dacă nu se face o regulă elementară în domeniul respectiv, atunci nu o să avem dezvoltare rurală, nu o să avem comunitate de afaceri care poate pretinde și poate pătrunde în sectorul respectiv. Toate acestea din cauza că nu este concurență, există trafic de influență, interesul unui grup mic de persoane ca numărul participanților la tendere să fie unul mai mic și, într-un final, se procură bunuri și servicii care nu sunt necesare, de care nu au nevoie oamenii.

Sau să luăm mediul concurențial. Avem o lege euroconformă. O lege privind ajutorul de stat. Avem un cadrul normativ destul de performant, preluat din Uniunea Europeană. Avem un Consiliu al Concurenței apropiat de cele europene. Dar când ne uităm la rezultatele finale, ele sunt foarte mici în comparație cu cele din UE. Motivul? Resursele umane incapabile să-și facă meseria în cadrul instituției și lipsa concurenței libere în țară.

– Si rezistența față de reforme a celor de sus se reflectă și la nivelele de mai jos...

– Lucrul acesta este vizibil în toată țara. Este o rezistență față de reforme ce împiedică enorm dezvoltarea țării. Si, de fapt, este o frâñă, în apropierea mai rapidă a Republicii Moldova de Uniunea Europeană. Putem să vorbim până la nesfârșit despre o posibilă aderare la UE, dar aceasta nu va fi posibilă atât timp cât va exista prăpastia între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Nimeni nu o să accepte în rândurile sale un stat care nu știe ce vrea, cu o elită, pe care, de fapt, o numim elită, care este coruptă, nu și face teme și una care se apropie de oameni o dată în patru ani, în campania electorală. În același timp o țară care este afectată de toate viciile posibile, inclusiv corupție, trafic de influență și multe altele este o sperioare chiar și pentru instituțiile europene. Si aici văd o legătură între ceea ce se întâmplă în Republica Moldova și nedumerirea oficialilor europeni care este tot mai vizibilă în ultimul timp.

– Mulțumesc pentru interviu.
A discutat Vlad BERCU

Piața comunitară și produsele moldoveniști, două realități care încă nu s-au asimilat

Recent, Ministerul Economiei a prezentat Raportul privind implementarea Acordului de Comerț Liber cu UE (DCFTA). Rezultatele sunt mai mult decât modeste – Republica Moldova demonstrează că nu este capabilă să valorifice cotele pentru exportul produselor agroalimentare pe piața comunitară.

Datele Biroului Național de Statistică arată că în perioada ianuarie-mai 2015, exporturile în UE s-au majorat nesemnificativ comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, cu doar 0,5%, volumul însumând 524,5 mil. dolari. Cifra este însă mare, dacă luăm în considerație că volumul exporturilor în țările CSI s-a ridicat la puțin peste 182 mil. dolari. Astfel, ponderea exportului pe piața comunitară se ridică la 64,6%.

În 2014, exporturile pe piața comunitară s-au majorat cu aproximativ 20%, iar produsele exportate s-au diversificat ca urmare a extinderii preferințelor comerciale pentru produsele moldoveniști și au fost majorate cotele. Sigur că în 2014 cotele propuse nu au fost valorificate din diverse motive, în primul rând din cauza că probabil nu am informat bine agenții economici sau ei nu au găsit parteneri. De asemenea, unele elemente de procedură încă nu erau ajustate la acel moment conform necesităților noastre”, a menționat viceministrul Economiei, Octavian Calmăc.

De altă parte, doctorul în economie al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), Mihail Poisic, argumentează că de la 1 septembrie 2014, odată cu intrarea în vigoare a Acordului DCFTA, și până în luna mai curent, volumul total al exporturilor pe această piață a scăzut.

“Avem un tablou general foarte interesant. Foarte brusc au crescut reexporturile. Să dacă scoatem volumul reexporturilor din totalul de exporturi, atunci reiese o comprimare de 6,6% a exporturilor pe piața UE, și nu creștere. Raportul dintre export și import este de unu la trei. Astă înseamnă că importăm mai mult din UE decât exportăm. De aici nu e dificil să înțelegem cine a avut mai mult de câștigat din procesul de anulare a taxelor vamale”, explică el.

În 2014, potrivit BNS, reexporturile de mărfuri au avut o valoare de 809,9 mil. dolari, care echivalează cu o cotă de 34,6% în totalul exporturilor. Comparativ cu anul precedent, reexporturile au fost în creștere cu 0,2%. Însă pentru perioada ianuarie-mai 2015, reexporturile de mărfuri au avut o valoare de aproximativ 258 mil. dolari, în scădere cu 29,2% față de aceeași perioadă din 2014. Astfel, cota reexporturilor s-a micșorat până la 31,8% în totalul de exporturi, ceea ce nu exclude posibilitatea inversării situației până la sfârșitul anului.

DOAR COTA PENTRU CEREALE ESTE VALORIZATĂ

“Dacă să credem statisticii, noi deja înregistram un regres foarte pronunțat în anul curent în ceea ce privește comerțul internațional. Să importurile, și exporturile scad datorită unor implicații și a factorilor pe care îi avem încă din 2014 și nu doar de atunci. Avem probleme destul de mari nu doar pe piața Federației Ruse, iar exporturile în țările eu-

ropene sunt foarte mici sau creșterea este foarte mică și astă se datorează unor probleme pe care le au statele din UE în comerțul cu Rusia”, opinează Viorel Chivriga, expert economic IDIS “Viitorul”.

Vice-ministrul Octavian Calmăc încearcă să dea o notă optimistă lucrurilor. El susține că, totuși, ne putem lăuda cu o creștere de 5-6% a volumului fizic de produse și mărfuri livrate pe piața comunitară în opt luni de la implementarea Acordului, chiar dacă în expresie valorică au scăzut. Creșterea, de fapt, se datorează faptului că majoritatea tranzacțiilor au fost efectuate în euro, iar paritatea euro/dolar s-a schimbat de la începutul lui 2014 și până în prezent, de la 1,35 la 1,14, iar acest lucru a avut un impact asupra statisticilor care sunt efectuate în dolari.

Însă, tot el recunoaște că producătorii moldoveni nu au explorat cotele de export, oferite de documentul respectiv. În anul 2014 au fost valorificate doar cotele pentru exportul de struguri, iar în 2015, unica cotă acoperită în proporție de 80% din cele 130 mii tone acceptate pentru livrări în UE este cea pentru cereale. În rest, cotele rămân libere, spre exemplu, la exportul de mere este valorificarea în proporție de aproape 2%.

“Acele produse moldoveniști livrate pe piață din Est nu au avut cerere pe piața comunitară. Sunt două explicații în acest sens. În primul rând, agenții economici moldoveni nu sunt pregătiți să producă calitativ. Să în al doilea rând, nu pot oferi prețuri atractive”, spune doctorul în economie de la INCE. Mihail Poisic susține că producătorii autohtoni, din start, nu sunt competitivi pe piața europeană, în condițiile în care subvențiile în agricultură abia de se ridică la 20 de euro per hectar, iar cei europeni beneficiază de un ajutor de circa 240-250 euro. El mai argumentează că țara noastră nici nu exportă produse cu valoare adăugată, ceea ce se reflectă simțitor asupra statisticilor. Or, în prezent, aproape jumătate din exporturile pe piață din UE sunt acoperite de produsele în lohn. Restul, sunt livrări de materie primă, precum cereale, nuci, struguri, iar din produsele prelucrate – zahăr, vin și concentrat de mere.

Să Viorel Chivriga este de părere că Republica Moldova are încă mult de lucru pentru a intra serios pe această piață imensă cu 500 milioane de consumatori. “Chiar dacă trecem la niște poziții tarifare cum ar fi cele tradiționale în comerțul internațional, fructele ca exemplu, aici vedem o situație care nu poate fi gestionată foarte rapid. Noi am exportat în 2014 o cantitate prea mică față de anul precedent, dacă vorbim de Rusia. Doar 1300 tone, în timp ce producem circa 300 mii de tone. Să dacă luăm în considerație că pe piața europeană se află jucători de talie mondială, cum ar fi Polonia care exportă peste 700 mii tone, vedem că apar condiții concurențiale care practic nu ne permit să intrăm pe piața europeană”, conchide expertul IDIS “Viitorul”.

Experții califică situația pe piața valutară drept „calmă”, dar „neliniștită”

Participanții la piața valutară au caracterizat, marți, situația de pe piață drept “calmă”, dar “neliniștită”. Întrebați de corespondentul agenției “INFOTAG” participanții profesioniști au afirmat că definițorii de valută și lei “sunt neliniștiți din cauza situației ambiguie de pe piață”.

“Vineri, 10 iulie, dealerul Băncii Naționale a intenționat să vândă la licitație 10 mil. de dolari SUA. Însă, din motive necunoscute licitația nu a avut loc, în schimb regulatorul a vândut 5 mil. dolari SUA la cursul de 18,65 MDL/un dolar. Valuta a fost cumpărată de trei cele mai mari bănci din țară, care au procurat loturi destul de mari între 1-1,5 mil. dolari SUA”, a menționat interlocutorul agenției, care este de părere că astfel, pentru o perioadă, a fost satisfăcută cererea de valută fără numerar.

Alți participanți ai pieței nu exclud că Banca Națională a vândut „intenționat” celor trei bănci valută destinată clientilor lor – Moldovagaz și Gas Natural Fenosa, care cer majorarea tarifului la gazele naturale și energia electrică din cauza deprecierei monedei naționale. Astă în situația în care joi, 9 iulie, cursul mediu era de 18,95-19,05 MDL: \$1, iar vineri, 10 iulie, băncile brusc au majorat cursul leului până la 18,75 MDL: \$1, în timp ce regulatorul a vândut valută la cursul de 18,65 MDL: \$1.

Referindu-se la situația de pe piața valutară în numerar, participanții pieței au subliniat că în iulie curent fluxul de dolari și euro, practic, s-a înjumătățit față de volumul de valută înregistrat în iulie 2014.

Fiind rugăți să comenteze scăderea vânzărilor de valută în numerar, dealerii au explicat că “cetățenii nu doresc să se despartă de dolari și euro, în pofta dobânzilor atractive la depozitele în lei moldoveniști, de la 16%”.

“Dobânzile la atragere, cu adevărat, sunt mari, dar trebuie să luăm în calcul ratele la creditele bancare, care, de asemenea, s-au majorat și au atins cote de peste 20%, fapt care vorbește despre situația de incertitudine și îngrijorare a participanților la piață în perioada următoare”, au menționat participanții profesioniști, care au prognozat o depreciere lentă a leului și un curs mediu către finele anului 2015 de 19,35 MDL: \$1.

Antreprenorii moldoveni vor putea exporta în SUA mărfuri industriale fără achitarea taxelor vamale

Restabilirea Sistemului generalizat de preferințe comerciale (GSP) în SUA va permite exportarea liberă în SUA a mărfurilor industriale moldoveniști. Potrivit agenției “INFOTAG”, cu referire la Ministerul Economiei, aceasta va deveni posibil după ce Președintele SUA, Barack Obama a promulgat legea cu privire la autorizarea SGP până la 31 decembrie 2017.

Conform legislației SUA, scutirea de taxe vamale la importurile de mărfuri eligibile în cadrul GSP va intra în vigoare la 29 iulie 2015 și va rămâne în vigoare următorii doi ani. Acest document oferă retroactiv rambursarea taxelor plătite pentru mărfurile GSP eligibile, inclusiv a celor expirate, efectuate începând cu 31 iulie 2013 până în prezent. Procedura poate dura până la 90 de zile după lichidare sau re-lichidarea înregistrărilor.

Pe parcursul lunii iulie, Biroul Vamal și de Protecție a Frontierelor va emite un aviz în Registrul Federal în care va oferi informații detaliate despre cum poate fi obținută o rambursare. Oficiul Reprezentantului Comerțului al SUA (USTR) va începe o revizuire a produselor GSP, iar în luna august va lansa revizuirea anuală pentru 2015 a produselor și a țărilor eligibile pentru GSP.

GSP este un program de promovare a creșterii economiei în curs de dezvoltare prin scutirea preferențială de taxe vamale la importul pe piața SUA pentru circa 5.000 de produse din 122 de țări. GSP a fost instituit de SUA la 1 ianuarie 1976.

Companiile mici și medii care aplică inovațiile în business pot participa la un concurs de granturi

Potrivit Ministerului Economiei, concursul este organizat de către proiectul „Dezvoltarea afacerilor inovatoare pentru o creștere economică locală durabilă”, implementat de către PNUD Moldova cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei și Fundației Orange Moldova.

La competiția de granturi pot participa întreprinderile micro, mici sau mijlocii, create cu cel puțin doi ani înaintea datei aplicării, care își propun să implementeze inovații în afacerile sale. Suma maximă a grantului este de 8.000 USD sau 60% din valoarea totală a proiectului, solicitantul acoperind nu mai puțin de 40% din bugetul acestuia. Prin competiția de granturi vor fi finanțate până la 100 de proiecte inovatoare. Termenul limită de depunere a cererilor și a conceptelor de proiect este 27 iulie, ora 17:00.

Informații detaliate privind criteriile de selectare și procedura de depunere a cererilor pot fi găsite pe site-ul <http://inobiz.md/financial-support/>. Ministerul Economiei precizează că cererile pot fi depuse doar în regim online pe site-ul www.inobiz.md.

Lilia PLATON

InfoMarket

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru perioada 13.07.2015-17.07.2015

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	LOGHIA S.A., FLOREȘTI	MD14LOGH1001	5	3	1059	1059	1,66
2	ÎNTREPRENDAREA DE TRANSPORT NR. 7 S.A., BĂLȚI	MD14PRIN1004	10	1	7000	21000	5,13
3	CARIERA DE GRANIT ȘI PIETRIȘ S.A., SOROCĂ	MD14CARE1008	9	29	6711	249918	0,33
4	BC BANCA SOCIALĂ S.A., CHIȘINĂU	MD14BSOC1004	100	1	76	6299	0,00
5	RADIATOR S.A., CHIȘINĂU	MD14RADI1003	47	1	55	3285	0,08
	Total			35	14901	281561	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	TELECOM-INVEST S.A., CHIȘIĂU	MD14TELE1001	1	26	14921	14921	0,05
2	SUDZUCKER-MOLDOVA S.A., SOROCĂ	MD14ROZA1009	10	4	952	9520	0,01
3	INCOMAŞ S.A., CHIȘINĂU	MD14INCM1004	15	1	1533	22995	0,27
4	INTERPARES PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	3	842	842	0,00
5	UNIC S.A., CHIȘINĂU	MD14UNIC1004	115	1	20	2300	0,03
6	ROADA GLIEI S.A., CHIȘINĂU	MD14GLIE1002	1	1	1	1	0,00
7	DAAC HERMES GRUP S.A., CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	7	5244	5244	0,00
8	DRUMURI RÂȘCANI S.A., RÂȘCANI	MD14UMRD1003	10	1	730	7300	0,03
	Total			44	24243	63123	

Tipul tranzacției: Tranzacții efectuate conform prev. art. II alin. (3) din Legea pentru modof. Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind SA:

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	CORINA-ALEX S.A., CHIȘINĂU	MD14CORI1008	1	1	87521	87521	37,55
2	U.B.C. S.A., CHIȘINĂU	MD14UBCI1008	10	1	100	500	0,01
	Total			2	87621	88021	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	MEGA PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	416	1664	0,00
	Total			1	416	1664	

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "HLINA"

Nr. 38/6 din 03.07.2015 (în vigoare 17.07.2015)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 185-189 art. 1297 din 17.07.2015

***

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 21/13-O din 24.04.2015 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 41 din 27.04.2015, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "HLINA" (satul Hlina, raionul Brăceni, IDNO 1003604150437), pentru perioada de activitate 01.04.2012 – 31.03.2015, ce deține licență de categoria A seria CNPF nr. 000371, eliberată la data de 12.05.2009, în cadrul căruia s-au constatat următoarele.

Conform rapoartelor specializate, A.E.Î. "HLINA" (în continuare – asociația) a înregistrat următorii indicatori de bază caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul ce urmează:

Nr.	Indicatorii	(mii lei)			
		31.03.2014	31.03.2015	2015 față de 2014 (-, +)	2015 față de 2014 (%)
1.	Împrumuturi acordate	2163,9	2314,7	+150,8	107,0
2.	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	-36,2	-26,7	-9,5	73,8
3.	Total active	2295,6	2474,1	+178,5	107,8
4.	Credite bancare și împrumuturi primite	1664,2	1771,3	+107,1	106,4
5.	Cheltuieli generale și administrative	45,5	29,5	-16,0	64,8
6.	Profit net	6,5	17,7	+11,2	2,7 ori

Din datele tabelului se relevă majorarea activelor cu 7,8 la sută ca rezultat al creșterii valorii creditelor bancare și împrumuturilor primite, ponderea cărora în total active constituie 71,6 la sută. Majorarea profitului net de circa 2,7 ori se datorează creșterii veniturilor din dobânzile aferente împrumuturilor acordate și a altor venituri operaționale, precum și diminuării cheltuielilor generale și administrative.

Directorul executiv al asociației nu a asigurat la situația din 30.09.2014 respectarea cerințelor pct. 11 din Normele de prudentă financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobată prin Hotărârea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudentă financiară), privind plasarea și menținerea rezervei instituționale de minimum 5 la sută din active în conturi bancare de depozit la termen și/sau în valori mobiliare de stat.

Consiliul asociației a adoptat decizii privind încheierea unor tranzacții cu 2 membri ai consiliului și cu o persoană afiliată unui membru al consiliului, membrii respectivi fiind prezenți în cadrul ședințelor pe parcursul discutării și adoptării deciziilor referitoare la acordarea împrumuturilor respective, ceea ce constituie încălcarea prevederilor pct. 38 din Normele de prudentă financiară.

Contra cerințelor art. 9 alin. (2) lit. b), art. 44 alin. (1) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007) și art. 29 alin. (6) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007 (în continuare – Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), raportul specializat al asociației la situația din 31.03.2015 nu reflectă imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale asociației. Ca rezultat al nerespectării cerințelor pct. 27 și pct. 28 din Normele de prudentă financiară privind clasificarea împrumuturilor și dobânzilor aferente în categoriile "standarde" - "dubioase", asociația nu a constituit corect provizioane pentru acoperirea pierderilor din împrumuturi în mărime de circa 17,9 mii lei, astfel rezultatul financiar al asociației din perioada respectivă a fost majorat nejustificat.

Directorul executiv al asociației nu a asigurat efectuarea inventarierii patrimoniului asociației, precum și a reviziei inopinate a casieriei pentru întreaga perioadă supusă controlului, fiind astfel încălcate cerințele art. 13 alin. (2) lit. e), art. 24 alin. (1) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007 și pct. 37 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 764 din 25.11.1992. Directorul executiv și contabilul-șef al asociației au organizat ținerea contabilității cu încălcarea cerințelor art. 13 alin. (1) lit. d), alin. (2) lit. a), lit. d) și lit. f), art. 18 lit. d) și lit. f), art. 19 alin. (2) și art. 23 alin. (1) și alin. (6) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, nefiind asigurată în perioada 01.04.2012 – 31.12.2013 ținerea registrelor contabile obligatorii Cartea mare, balanță de verificare și altor registre centralizatoare, care servesc drept bază pentru întocmirea rapoartelor financiare și specializate ale asociației.

Membrii consiliului și ai comisiei de cenzori își desfășoară activitatea în lipsa regulamentelor proprii, care urmău să fie aprobată de către adunarea generală a membrilor, ceea ce contravine prevederilor art. 36 alin. (2) lit. b) și art. 43 alin. (3) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007.

Contra cerințelor art. 41 alin. (7) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, consiliul asociației nu a prezentat adunarea generală a membrilor din 14.03.2013 raportul anual privind executarea bugetului pentru anul 2012.

Reiesind din cele expuse, în temeiul art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d) și lit. j), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. b) și lit. e), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudentă financiară, Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRÂSTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv și a contabilului – șef ai A.E.Î. "HLINA" conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se prescrie administratorilor A.E.Î. "HLINA" întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor constatate în urma controlului și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative.

3. A.E.Î. "HLINA" va prezenta lunar Comisiei Naționale a Pieței Financiare, pînă la înlăturarea integrală a încălcărilor, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării pct. 2, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

5. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Iurie FILIP

Chișinău, 3 iulie 2015.

Rectificare la anunțul SA "Drumuri-Rîșcani"

publicat în nr. 23(593) din 10.06.2015

Punctul 13 a se prezenta astfel:

Comisia de cenzori: Vizir Ala, Cara Maria, Calancea Victoria și Boghiu Alesea – în rezervă.

Comunicat informativ cu privire la plata dividendelor pe acțiuni

SA "Drumuri-Rîșcani" comunică că la 25 mai 2015 a fost adoptată hotărârea Adunării generale anuale a acționarilor privind repartizarea profitului net pentru anul 2014:

1. La o acțiune a plăti dividende în mărime 0,00495 lei (conform listei acționarilor întocmită la data de 24 aprilie 2015);
2. Dividende se vor achita cu mijloace bănești (MDL) la sediul societății;
3. Termenul de achitare a dividendelor, care corespund cotei proprietății publice în Capitalul Statutar al Societății pe Acțiuni, pînă la 01 iulie 2015, altor persoane – în decurs de trei ani.

Comunicat informativ cu privire la aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni și a listei subscritorilor

La 10 iulie 2015 a avut loc ședința Consiliului Societății "Drumuri-Rîșcani", care a constatat că emisia suplimentară este închisă și

PRIN VOT UNANIM S-A LUAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. A aproba emisiunea suplimentară închisă a 283074 acțiuni simple nominative de clasa I, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, cu drept de vot (care oferă dreptul de a participa la conducerea societății, de a primi dividende și de a primi o parte din bucurile societății în cazul lichidării acesteia).
2. A aproba lista subscritorilor la acțiunile emisiei VII de prima clasă.
3. A aproba darea de seamă privind rezultatele emisiunii a VII-ea de acțiuni de prima clasă.

«Transervice-Maximum» SA

извещает акционеров о созыве 07 августа 2015 года внеочередного общего собрания акционеров Общества по адресу: мун. Кишинев, ул. Мунчешть 29/1,

СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

- 1) Об исполнении решений внеочередного общего собрания акционеров от 12 февраля 2014 года.
- 2) Утверждение договора с адвокатским бюро "Protex".
- 3) Принятие решения о предоставлении полномочий.

Собрание проводится в очной форме. Начало регистрации акционеров – 10.30, начало работы собрания – 11.00. Список акционеров имеющих право участвовать в собрании составлен по состоянию на 16 июля 2015 года.

В соответствии с Законом «Об акционерных обществах» акционеры вправе ознакомиться с подготовленными к повестке дня материалами в рабочие дни с 9.00 до 12.00, начиная с 28.07.2015 года по адресу г. Кишинев, ул. Мунчешть 29/1, а при отсутствии возможности личной явки направить представителя с нотариально оформленной доверенностью на право предоставления интересов акционера.

Участники должны иметь при себе документы, удостоверяющие личность. Представители акционеров должны представить доверенность, оформленную в соответствии со статьей 57 (5) Закона «Об акционерных обществах».

Исполнительный орган

Stimați Acționari al S.A. „Mariana”

Consiliul S.A. „Mariana” anunță convocarea adunării generale anuale cu prezența acționarilor, care va avea loc la 30 iulie 2015 în localul societății pe adresă: or. Cahul, str. Păcii 10. Tel.: 0299-4-05-97. Fax: 0299-8-12-18. Înregistrarea se va efectua începînd cu ora 10.00. Începutul adunării la ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a directorului privind rezultatele activității în anul 2014 și aprobarea directivelor prioritare de activitate ale Societății pe Acțiuni pe anul 2015.
2. Darea de seamă a comisiei de cenzori.
3. Aprobarea bilanțului pe anul 2014.
4. Alegerea membrilor a comisiei de cenzori.
5. Confirmarea organizației de audit și stabilitățea quantumului retribuirii serviciilor acestora.
6. Cu privire la demisia directorului S.A. „Mariana”.
7. Alegerea directorului S.A. „Mariana”.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a Acționarilor este întocmită în termenii prevăzuți de legislația în vigoare la 30.07.2015.

Cu materialele referitoare la ordinea de zi, acționarii pot lua cunoștință cu 10 zile înainte de convocarea Adunării Generale anuale a Acționarilor între orele 10.00 – 16.00 în contabilitate.

Pentru a participa la adunare, acționari trebuie să prezinte actul de identitate, iar reprezentanții lor procura perfectată legal.

SA "CEREALE DIN SOLDĂNEȘTI"

COMUNICAT INFORMATIV privind rezultatele Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății pe Acțiuni CEREALE DIN SOLDĂNEȘTI

Adunarea generală extraordinară a acționarilor Societății pe Acțiuni CEREALE DIN SOLDĂNEȘTI a avut loc la data de 10 iulie 2015 ora 11.00 pe adresă: str. Zelinschi 7 mun. Chișinău. La adunarea generală extraordinară a acționarilor SA CEREALE DIN SOLDĂNEȘTI au participat 90 798 acțiuni ordinare nominative sau 98,07% din acțiunile cu drept de vot emise de societate din totalul de 92 583 acțiuni ordinare nominative emise de societate.

LA ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR SA CEREALE DIN SOLDĂNEȘTI-S-AU ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

1. A aproba rezilierea contractului de gestionare a societății încheiat la 01.04.2014 între SA Cereale din Soldănești și SRL Logistic affairs și a împărtenește președintele Consiliului Societății în funcțiune DI Sandic Ion să semneze din numele SA Cereale din Soldănești acordul privind rezilierea contractului de gestionare a societății.
2. A desemna pe dl Vornicescu Alexandru pentru exercitarea funcțiilor organului executiv al societății.
3. Se împărtenește președintele Consiliului Societății nou ales cu dreptul de a semna cu DI Vornicescu Alexandru contractul individual de muncă și a stabili cunatumul remunerării acestuia.
4. S-a ales Consiliul Societății în următoarea componentă: Macari Demian, Turcan Vasilisa, Volontir Anatolie, Lungu Pavel, Gheorgheșenco Maria.
5. S-a desemnat în rezerva Consiliului Societății pe DI Gutu Vasile.
6. S-a ales Comisia de Cenzori a Societății în următoarea componentă: Plămădeală Nina, Lupa Angela, Ciobanu Tamara.
7. S-a stabilit că activitatea membrilor Consiliului Societății și membrilor Comisiei de Cenzori SA Cereale din Soldănești se va desfășura fără remunerare.

Consiliul Societății

CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
июнь 2015 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.29 (599)
Среда, 22 июля 2015 г.

Цена 5 леев

Виорел Киврига: Жизненно
необходимы альтернативные
рынки сбыта и смена
мышления

4

В январе-мае 2015 года банки заработали 768,4 млн леев

За первые пять
месяцев 2015 г. 12
банков Молдовы
заработали 768,4
млн леев прибыли,
тогда как два банка
записали убытки на сумму 169,9
млн леев.

Как передает агентство «ИНФОТАГ», цитируя данные Национального банка Молдовы (НБМ), лучшего финансового результата за этот период добился BC Moldova Agroindbank SA, который возглавляет Сергей Чеботарь, показав прибыль в размере 270,3 млн леев.

Второй результат у BC Moldindconbank SA, возглавляемого Леонидом Талмачом, – 164,2 млн леев. В мае банк сумел заработать 47,2 млн леев. Третью позицию по итогам первых четырех месяцев 2015 г. прочно удерживает BC Victoriabank SA, руководимый Натальей Политовой-Кангаш с показателем в 122,4 млн леев. За май банк получил 36,8 млн леев прибыли.

Вторую группу банков возглавляет молдавская дочка французской финансовой группы Societe Generale – Mobiasbanca, возглавляемая Ридом Текая, с показателем 91,6 млн леев. За них следует BC ProCreditBank SA во главе с Владиславом Гырбу – 20,1 млн леев. Чуть меньше прибыли – 23,4 млн леев – у BC

Fincombank SA, бессменно руководимого Виктором Хворостовским. За ним вплотную идет BC Energbank SA, возглавляемый Юрием Василиаки, с прибылью 22,8 млн леев. Следующую позицию в этой «плотной группе» занимает BC EuroCreditBank SA, председателем правления которого является Олег Холбан, – 3,6 млн леев, а также находящийся под управлением НБМ BC Banca Sociala SA – 1,5 млн леев.

В четвертой группе разместились четыре банка: BCR Chisinau, которым руководит Хуан Луис Мартин Ортигоза, – 13,5 млн леев, BC Comertbank SA, возглавляемый Сергеем Карташовым, – 5,6 млн леев, BC EuroCreditBank SA, председателем правления которого является Олег Холбан, – 3,6 млн леев, а также находящийся под управлением НБМ BC Banca Sociala SA – 1,5 млн леев.

Два банка – BC Unibank SA и Banca de Economii – допустили убытки в размере 18,7 млн леев и 151,2 млн леев соответственно.

Справка «ИНФОТАГ»: По результатам 2014 г., прибыль по системе составила 778,2 млн леев, тогда как по итогам 2013 г. ее показатель превысил 1 млрд леев.

ИНФОТАГ

Вниманию профучастников финансового рынка и заинтересованных лиц!

На сайте газеты Capital Market появилась новая опция для упрощения поиска информации, опубликованной эмитентами (годовые отчеты, объявления). В категории «Объявления» (верхнее меню сайта) появился дополнительный фильтр. Посетитель, введя наименование интересующей организации, получает список номеров газеты, где была опубликована информация данного эмитента. Открыв ссылку, найдете номер страницы и тип публикации (годовой отчет, объявление).

В результате слияния двух мировых лидеров – Lafarge и Holcim – на мировом рынке появилась новая Группа LafargeHolcim

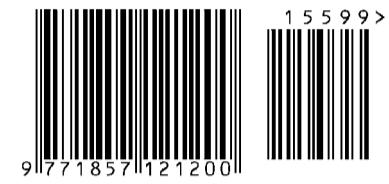
После успешного завершения слияния Lafarge и Holcim и листинга новых акций LafargeHolcim в Цюрихе и Париже, новая группа теперь будет работать в направлении создания самой высокопроизводительной компании в строительной промышленности.

Как сообщила пресс-служба компании, на первом этапе интеграции группа сосредоточит свое внимание на пяти областях: синергия, результатом которой должно стать увеличение продаж до 1,4 млрд евро в течение 3-х лет; распределение капитала – строгий подход к распределению капитала и общее сокращение капитальных расходов; коммерческая трансформация – создание дифференциации через инновационные продукты и решения; интеграция – создание одной новой группы и культуры; здоровье и безопасность.

Новая группа LafargeHolcim является мировым лидером в производстве стройматериалов (ключевая продукция – цемент, наполнители, бетон). Группа представлена в 90 странах, в ней работает 115 тыс. сотрудников, а общий объем продаж в 2014 г. составил около 27 млрд евро.

Стоит отметить, что в Молдове действует компания Lafarge Cement Moldova, которая до слияния входила в группу Lafarge с 1999 г. К настоящему времени инвестиции в Lafarge Cement Moldova превысили уже 50 млн евро. Lafarge Cement Moldova занимается производством и продажей цемента, а также продажей песка, гипса и др. На цементном заводе в Резине и в Центре тестирования бетона Lafarge Moldova работает более 280 человек.

InfoMarket

Курс валют
на 22.07.2015

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	18.9996
EUR	1	20.6307
UAH	1	0.8617
RON	1	4.6739
RUB	1	0.3335

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые
отчеты эмитентов прини-
маются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Вниманию читателей!

Газету Capital Market можно при-
обрести в следующих региональ-
ных киосках Moldpressa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты
или копию можно приобрести в
редакции газеты Capital Market по
адресу Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 6 • 2015

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В июне 2015 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 5 эмиссий акций на общую сумму 3,36 млн леев, отраженных в Таблице №1.

Объем эмиссий акций в июне 2015 года снизился, по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года, на 10,54 млн леев или на 75,83% (Диаграмма №1).

В январе-июне 2015 года было осуществлено 29 эмиссий акций на сумму 137,29 млн леев, что на 782,24 млн леев или в 6,70 раза меньше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №2).

Динамика количества и объема эмиссий ценных бумаг в январе-июне 2011-2015 годов отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

Иностранные инвестиции составили 8,88 млн леев или 6,47% от общего объема инвестиций за отчетный период.

Объем иностранных инвестиций в 2015 г. снизился на 762,92 млн леев или на 98,85% по сравнению с предыдущим годом (Диаграмма №4).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В июне 2015 года на вторичном рынке было зарегистрировано 274 сделки с ценными бумагами исключительно вне регулируемого рынка на сумму 10,18 млн леев, так как за отчетный период не были допущены ценные бумаги к участию в сделках на регулируемом рынке.

В структуре внебиржевых сделок за отчетный период наибольшая доля по объему приходится на сделки купли-продажи – 74,36% или 7,57 млн леев.

Сделки, осуществленные при отчуждении или передаче казначейских акций эмитентом персоналу и/или акционерам компании составили 12,77% или 1,30 млн леев, сделки дарения между лицами, являющимися супругами, родственниками до II уровня включительно – 4,81% или 0,49 млн

леев, сделки дарения – 4,23% или 0,43 млн леев от общего объема сделок вне регулируемого рынка, а другие сделки – 3,83% или 0,39 млн леев (Диаграмма №5).

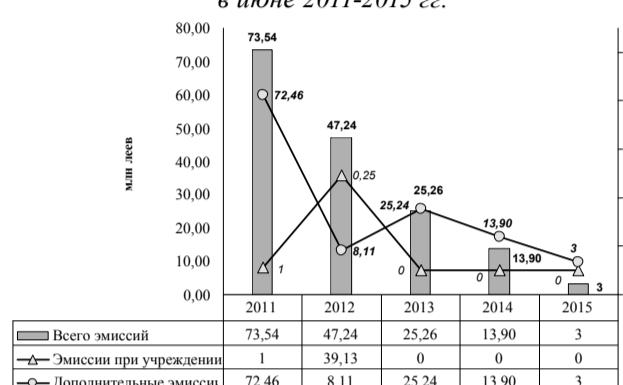
Национальная комиссия по финансовому рынку:
MD 2012, мун. Кишинёв, б-р Штефана чел Маре, 77,

тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

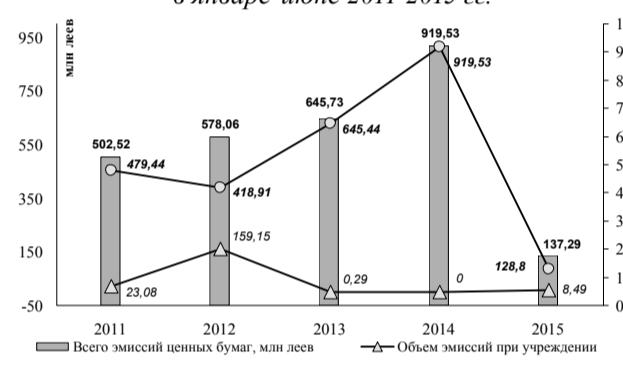
Управление внешних отношений и развития:

тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в июне 2011-2015 гг.

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-июне 2011-2015 гг.

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в июне 2015 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев	Уровень котировки на ФБМ
Дополнительные эмиссии акций						
Societatea pe acțiuni „SUDOR”	MD14SUDO1000	2364820	236482	10	10	-
S.A. "CARIERA ȘAPTEBANI"	MD14CASB1000	613700	18050	34	34	-
S.A. "MAGAZINUL IONEL"	MD14IONE1000	80000	4000	20	20	-
S.A. "MIF"	MD14MIFI1008	106000	106000	1	1	-
S.A. "CRISTINA-30"	MD14STIN1009	200000	100000	2	2	
Всего		3364520				

РАСПОРЯЖЕНИЕ о применении некоторых ограничений

№38/9-O от 03.07.2015 (в силу
03.07.2015)
Мониторул Официал ал Р. Молдова
№185-189 ст. 1310 от 17.07.2015

***

В результате неисполнения акционерными обществами "Compania Fiduciāră a Feroviarilor" (мун. Кишинэу, ул. Сармиштетуса, 12, IDNO 1003600111454), трастовой компанией "Econ-Renăștere" (мун. Кишинэу, ул. Сармиштетуса, 26, IDNO 1003600154149) и трастовой компанией "BV Fiduciār Invest" (мун. Кишинэу, ул. Сармиштетуса, 26, IDNO 1002600019726) требований Национальной комиссии по финансовому рынку согласно постановлениям №12/1 от 10.03.2015 "Об акционерном обществе "Compania Fiduciāră a Feroviarilor"" (Официальный монитор Республики Молдова, 2015, №59-66, ст. 476), №12/2 от 10.03.2015 "Об аннули-

ровании лицензии трастовой компании "Econ-Renăștere" АО" (Официальный монитор Республики Молдова, 2015, №59-66, ст. 477) и №12/3 от 10.03.2015 "Об аннулировании лицензии трастовой компании "BV Fiduciār Invest" АО" (Официальный монитор Республики Молдова, 2015, №59-66, ст. 478), в целях защиты прав и интересов клиентов (учредители доверительного управления) указанных компаний, на основании ст. 1 ч. (1), ст. 3, ст. 4, ст. 8 п. f), ст. 9 ч. (1) п. c), ст. 20 ч. (1), ст. 22 ч. (1) и ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 "О Национальной комиссии по финансовому рынку" (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS), ст. 146 ч. (1), ч. (2) п. c) и d) Закона №171 от 11.07.2012 "О рынке капитала" (Официальный монитор Республики Молдова, 2012, №193-197, ст. 665) Национальная комиссия по финансовому рынку

- РЕШАЕТ:**
- Приостановить банковские операции на депозитных счетах акционерных обществ "Compania Fiduciāră a Feroviarilor", трастовой компании "Econ-Renăștere" и трастовой компании "BV Fiduciār Invest", за исключением операций по пополнению указанных счетов.
  - Приостановить обращение ценных бумаг (операции) на счетах, принадлежащих от имени клиентов акционерным обществам "Compania Fiduciāră a Feroviarilor", трастовой компании "Econ-Renăștere" и трастовой компании "BV Fiduciār Invest" в реестрах владельцев ценных бумаг акционерных обществ, входящих в состав активов, управляемых указанными компаниями.
  - Операции по снятию денежных средств со счетов, указанных в пункте 1, и операции с ценными бумагами на

счетах, указанных в пункте 2, могут совершаться с предварительного согласия Национальной комиссии по финансовому рынку.

4. Проинформировать коммерческие банки об ограничениях, примененных к акционерным обществам "Compania Fiduciāră a Feroviarilor", трастовой компании "Econ-Renăștere" и трастовой компании "BV Fiduciār Invest".

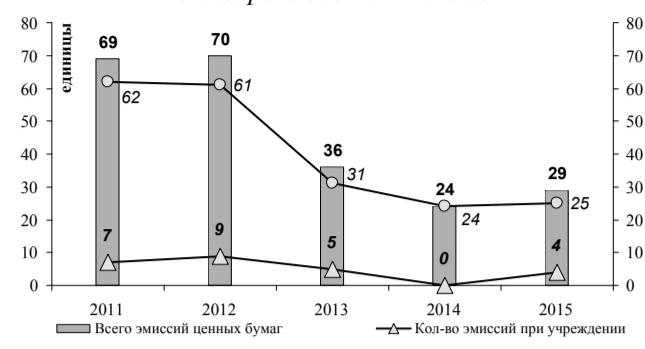
5. Контроль над исполнением настоящего постановления возложить на генеральное управление коллективных инвестиций и микрофинансирования и генеральное управление надзора за центральными бумагами.

6. Настоящее распоряжение вступает в силу со дня принятия.

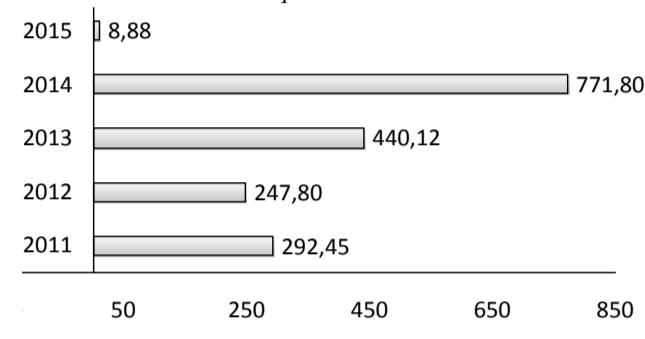
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ
ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Юрие ФИЛИП

№38/9-O. Кишинэу, 3 июля 2015 г.

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе-июне 2011-2015 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе-июне 2015 г.

Диаграмма №5 Структура внебиржевых сделок, июнь 2015 г.

Виорел КИВРИГА:

Жизненно необходимы альтернативные рынки сбыта и смена мышления

Интервью с Виорелом Кивригой, координатором программ Института развития и социальных инициатив «Viitorul»

– Вы начали программу ознакомления сельхозпроизводителей с Соглашением о свободной торговле с ЕС. Какова реакция фермеров, находящихся в сложной ситуации? У них есть ряд требований, некоторые из них, похоже, выполнены, но ведь год с точки зрения урожая был не самым лучшим.

– Это так. Но информированный фермер – сильный фермер, это предприниматель, который в состоянии решить все проблемы, в отличие от наших фермеров.

Этому есть объяснение. Во-первых, нет информации о рынках сбыта, это часто наносит им ущерб. Во-вторых, речь идет о том же предложении, которое выдвинули аграрии. Его надо знать, оно должно быть конкурентоспособным, чтобы покупатели были заинтересованы в приобретении товаров. Не имеет значения, внешний ли это рынок или внутренний.

Если говорить об огромном рынке Европейского союза, он интересен не только сельскохозяйственным производителям, но и всем предпринимателям Республики Молдова. Действительно, сложно появляться на новом рынке, но это не значит, что люди не должны знать все подводные камни, условия появления на рынке, правила игры, которым надо следовать. В данном случае можно получить информацию, которая поможет произвести товары, пользующиеся спросом на международных рынках. Все начинается с производства. Хочу напомнить, что не только европейский рынок интересен производителям Республики Молдова, но и остальные рынки могут принести удачу там, где можно появиться, удержаться, где можно конкурировать с местными производителями.

– Вы отметили, что на европейском рынке сложно появиться. Почему же сложно?

– Это очень крупный рынок. Рынок из 500 миллионов потребителей. Самые крупные сделки проводят на этом рынке сельскохозяйственные производители мирового уровня. Это производители вин, зерновых, фруктов. Трудно выйти на рынок с чем-то новым, где действуют мировые гиганты. Но в то же время это рынок со свободной конкуренцией, а не так, как в Республике Молдова. Побеждает самый сильный, предлагающий лучший товар, который нравится потребителям, кто в совершенстве познал искусство рекламы своих товаров. Есть много нового, чему предстоит обучиться молдавским фермерам.

Наша ситуация хорошо известна. Почти все сельхозпроизводители были ориентированы на рынки СНГ. Это также интересный рынок, развивающийся. Но на него легче попасть, чем на европейский. Там могут подождать сюрпризы наподобие эмбарго или других запретов.

И тут также требуются перемены. В первую очередь, на уровне мышления. Сегодня сравнитель-

но просто появиться на рынке, но трудно удержаться на нем. Это доказали события 2005-2007 годов, когда впервые был остановлен экспорт алкогольной, животноводческой и растениеводческой продукции. И после сентября 2013 года, когда был приостановлен экспорт алкоголя на российский рынок, в 2014 году запрет коснулся животноводческой и растениеводческой продукции.

– Каково решение?

– Чтобы не угодить в ловушку, расставленную нашими братьями из Москвы, российскими учреждениями Роспотребнадзором и Россельхознадзором, жизненно необходимы альтернативные рынки сбыта. Это должны сделать молдаване, чтобы на них не давили из столиц, Москвы или кто-либо еще, чтобы иметь стабильную торговлю. В то же время надо помнить, что международная торговля приносит и скрытые выгоды.

Когда продаешь товар, неизбежно в результате этого появляются преимущества, ведущие к развитию национальной экономики. Речь идет об опыте, который получает Республика Молдова от стран, в которые идет импорт. Производители, в том числе аграрии, получают уникальный опыт тогда, когда поставляют товары на большие, сложные рынки, такие как Европейский союз, Америка или Азия.

Одновременно сюда в Молдову идут технологии, идут деньги, в которых мы нуждаемся как в воздухе. Это ведет не только к более тесной кооперации экономических агентов Молдовы с зарубежными контрагентами, но и к тому, что наши учреждения должны перенимать опыт из-за границы. Это опять же ведет к укреплению институциональных возможностей, в первую очередь, министерства экономики, министерства сельского хозяйства и пищевой промышленности, ряда агентств, например Национального агентства по безопасности пищевых продуктов. Это относится и к органам, связанным именно с международной торговлей, таким как Таможенная служба или Минфин. Это выгодно для всех нас.

С другой стороны, надо учитывать реалии, которые производители Молдовы игнорировали.

к потерянным традициям. Это будет способствовать появлению новых экспортных предложений, привлекательных за пределами страны.

– Если упомянуть ЕС, можно сказать, что у нас есть примеры успеха?

– У нас много сельхозпроизводителей, в частности, в сфере пищевой промышленности, имеющих большой опыт и заметные успехи в торговле на европейском рынке. Есть винодельческие компании, уже не экспортирующие в СНГ, а только на европейские рынки. Они сильно изменились в том, как производят товары и как выходят на рынки. Для них не важны крупные поставки по низким ценам, как это было на восточных рынках, они обращают внимание на качество продукции, занимая свои удобные ниши на европейском рынке. Рост продаж на рынках Польши, Чехии, Румынии говорит о том, что есть место и для молдавских виноделов, даже в условиях жесткой конкуренции.

Надо отметить одно. В последнее время мы говорим о международной торговле и забываем о наших потребителях. Они ведь так же имеют право потреблять качественные товары, конкурентоспособные по отношению к зарубежным. Благодаря зоне свободной торговли с Европейским союзом и другим соглашениям наши потребители уже имеют очень важный выбор – выбор из широкого ассортимента товаров. Эти преференции сегментированы, они связаны с развитием конкуренции в Молдове. То есть некачественные, небезопасные товары исчезнут с рынка. Происходит оздоровление большой системы, у которой были хронические заболевания, грозящие каждый раз вспыхнуть снова.

– Когда мы говорим о внешней торговле, есть вероятность, что поставки на определенные рынки будут осуществляться по мере спроса. То есть может получиться, а зачастую так и бывает, что мы вывозим несколько сотен тонн вишни или черешни отличного качества, и поставки на этом заканчиваются. Что делать? Создавать посреднические или коммерческие структуры?

– Не думаю, что имеет смысл создавать новые структуры. Нужны успехи в производственном секторе, во-первых, и в международной торговле, во-вторых. Для этого нам нужны сильные предприятия, и тут не требуется управлять производством на огромных площадях, просто нужна отдача, близкая к отдаче Европейского союза. Это подразумевает, прежде всего, быструю модернизацию агропищевого сектора. Нужны современные технологии, их нужно полностью менять. А тут уже требуются специальные знания в сфере интенсивного производства в сельском хозяйстве, специализация в сельском хозяйстве, возвращение

самое можно сказать и о чиновниках из экономического блока. Говоря о реформах, на первый план выходит возможности государственных институтов. Многие из них неспособны к этому. Если мы желаем по-настоящему приблизиться к Европейскому союзу, надо понимать, что необходимо менять законодательство, приближать наши учреждения различными методами, функциями, ответственностью к европейским. Надо готовить людей, знающих свое ремесло, думающих совсем по-другому, в отличие от многих чиновников Молдовы.

Есть процессы, которые, прежде всего, требуют достижений в публичном секторе – это новое мышление, мотивация не только у госчиновников, но и у тех, кто претендует на публичные должности в стране. Такая система должна пустить корни в Молдове.

Мы говорим о мерах реформирования, которые остаются безрезультатными, если не затрагивают все жизненные сферы. Это непросто сделать. Например, публичные закупки. Это очень важная сфера для всех в Молдове, для государственных учреждений, местной публичной администрации, бизнесменов, неторгового сектора. Если не ввести элементарные правила в этой сфере, у нас не будет аграрного развития, не будет делового сообщества, которое смогло бы прийти сюда, так как есть трафик влияния, групповые интересы в сфере тендров.

Или взять конкуренцию. У нас вполне европейский закон. Закон о государственной помощи. Есть современные правовые нормы, перенятые у Европейского союза. Есть Совет по конкуренции, близкий к европейским стандартам. А если посмотреть на конечные результаты, они совсем незначительные по сравнению с ЕС. Причина? Люди не могут делать свое дело в учреждениях, нет свободной конкуренции в стране.

– И сопротивление реформам верхов отражается на низах...

– Это заметно по всей стране. Это сопротивление реформам тормозит развитие страны. И на самом деле это тормоз на пути быстрого сближения Молдовы и Европейского союза. Можно бесконечно говорить о возможном присоединении страны к ЕС, но это невозможно, пока есть такая пропасть между Молдовой и Европой. Никто не примет в свои ряды государство, которое не знает, чего хочет, где так называемые элиты погрязли в коррупции, ничего не делают, кроме как раз в четыре года дают обещания в ходе предвыборной кампании. В то же время страна поражена недугами, в их числе и коррупция, и многое другое, все это отталкивает европейские учреждения. Здесь определенно есть связь между тем, что происходит в Молдове, и недовольством европейских чиновников, которое становится все заметнее с каждым днем.

Влад БЕРКУ

Европейский рынок и молдавские товары: две разные реальности

Недавно министерство экономики представило Отчет о внедрении Соглашения о свободной торговле с ЕС (DCFTA). Результаты более чем скромные – Республика Молдова показала неспособность освоить квоты на экспорт агропищевых товаров на европейский рынок.

Данные Национального бюро статистики указывают, что с января по май 2015 года экспорт в ЕС вырос незначительно, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, всего на 0,5% или 524,5 млн долларов. Но это крупная цифра, если учесть, что объём экспорта в страны СНГ снизился более чем на 182 млн долларов. То есть доля экспорта на европейский рынок выросла на 64,6%.

«В 2014 году экспорт на рынок ЕС увеличился примерно на 20%, разнообразнее стали экспортные товары вследствие торговых преференций на молдавскую продукцию и увеличения квот. Конечно, в 2014 году предложенные квоты не были освоены по ряду причин, прежде всего, потому, что мы плохо информировали экономических агентов, или потому, что они не нашли партнеров. Кроме того, некоторые детали процедуры еще не были приведены в соответствие с нашими потребностями на тот момент», – отметил заместитель министра экономики Октавиан Калмык.

С другой стороны, доктор экономических наук Национального института экономических исследований (INCE) Михаил Пойсик считает, что с 1 сентября 2014 года, с вступлением в силу Соглашения DCFTA и до мая этого года, совокупный экспорт на этот рынок упал.

«Очень интересны обобщенные данные. Резко вырос реэкспорт. И если его объёмы вычесть из общей суммы экспорта, то получается, что экспорт в страны ЕС упал на 6,6%. Соотношение экспорта к импорту составляет один к трем. Это значит, что мы больше импортируем из ЕС, чем экспортим. Отсюда нетрудно понять, кто больше всех выиграл от отмены таможенных пошлин», – объясняет он.

В 2014 году, по информации НБС, реэкспорт товаров составил 809,9 млн долларов, то есть 34,6% в общем объёме экспорта. По сравнению с предыдущим годом, реэкспорт увеличился на 0,2%, но с января по май 2015 года реэкспорт товаров составил 258 млн долларов, что на 29,2% меньше, по сравнению с аналогичным периодом 2014 года. Так, доля реэкспорта снизилась до 31,8% в общем объёме экспорта, что не исключает возможности возвращения к ситуации до начала года.

ОСВОЕНА ТОЛЬКО КВОТА НА ЗЕРНОВЫЕ

«Если верить статистике, мы уже в этом году получим очень выраженный регресс в международной торговле. Импорт и экспорт падают из-за ряда факторов, которые возникли в 2014 году и ранее. У нас довольно серьезные проблемы не только на рынке Российской Федерации, экспорт в ЕС невелик или его рост слишком

мал. Причина в проблемах, испытываемых странами ЕС в торговле с Россией», – считает Виорел Киврига, экономический эксперт IDIS Viitorul.

Заместитель министра Октавиан Калмык пытается придать больше оптимизма. Он считает, что хвастаться ростом на 5-6% физического объёма товаров, представленных на европейские рынки, нельзя, это всего за первые 8 месяцев с момента внедрения Соглашения. Рост на самом деле обусловлен тем, что большинство сделок проводились в евро, а паритет евро/доллар изменился с начала 2014 года и до сих пор с 1,35 до 1,14, что сказалось на сделках в долларах.

Но он признает, что молдавские производители не освоили экспортные квоты, предложенные Соглашением. В 2014 году были освоены всего лишь квоты на экспорт винограда, а в 2015 году единственная квота, освоенная на 80% из 130 тыс. утвержденных тонн, это поставки зерновых в Европу. Остальные квоты свободные, например, квота на яблоки освоена только на 2%.

«Эти молдавские товары, поставляемые на Восток, на Западе спроса не получили. Есть два объяснения этому. Во-первых, экономические агенты Молдовы не готовы к качественному производству. Во-вторых, они не могут предложить привлекательные цены», – говорит Михаил Пойсик. По его словам, местные производители с самого начала не были конкурентоспособными на европейском рынке, если дотации в сельском хозяйстве уже увеличились до 20 евро на гектар, а в Европе получают помощь в размере 240-250 евро. Он считает, что наша страна даже не экспортирует товары с добавочной стоимостью, что сильно отражается на статистике. В настоящее время около половины экспорта на рынок ЕС покрывается за счет производства на давальческом сырье. Остальное – это поставки сырья, такого как зерновые, орехи, виноград, а из перерабатываемых – сахар, вино и яблочный концентрат.

Виорел Киврига также считает, что Молдова должна много работать, чтобы серьезно заявить о себе на огромном рынке из 500 млн потребителей. «Если посмотреть на некоторые тарифные позиции, например традиционные в международной торговле фрукты, то мы увидим, что ситуацию быстро не исправишь. Мы экспортirовали в 2014 году слишком мало, по сравнению с предыдущим годом, если говорить о России. Только 1300 тонн, в то время как производим около 300 тыс. тонн. Если учесть, что в Европе работают игруки мирового уровня, такие как Польша, экспортirующая свыше 700 тыс. тонн, то такие условия конкуренции просто не позволяют нам появиться на европейском рынке», – уверен Октавиан Калмык.

Лилия ПЛАТОН

Эксперты: Спокойная ситуация на валютном рынке ограничена «осторожностью» и «беспокойством»

Участники валютного рынка характеризуют ситуацию на рынке как «спокойную», но тесно сопряженную с «осторожностью» и «беспокойством». Профессиональные участники рынка, мнением которых интересовался корреспондент агентства «ИНФОТАГ», говорят, что обладатели и валюты, и левов «неспокойны из-за неопределенной ситуации на рынке».

«В пятницу, 10 июля, дилер Национального банка вышел на рынок с целью продать на аукционе \$10 млн. Но почему-то аукцион не состоялся, но зато регулятор продал \$5 млн по курсу 18,65 лея за один доллар США. Покупателями стали три крупнейших банка страны, которые смогли осилить довольно крупные лоты – \$1-1,5 млн», – отметил собеседник агентства, считающий, что это на время могло удовлетворить спрос на безналичную валюту.

Другие участники рынка не исключают, что Национальный банк мог «целенаправленно» продать трем банкам валюту, предназначенную для их клиентов – АО Moldovagaz и Gas Natural Fenosa, ожидающих повышения тарифов на природный газ и электроэнергию из-за девальвации национальной валюты. Ведь в четверг, 9 июля, средний курс был на уровне 18,95-19,05 лея за доллар США, в пятницу, 10 июля, крупные банки неожиданно повысили курс лея до 18,75 лея за доллар, тогда как регулятор продал валюту по курсу 18,65 лея.

Касаясь ситуации на рынке наличной валюты, его участники обращают внимание на то, что в июле текущего года поток поступления наличных долларов и евро составляет примерно половину объемов июля 2014 г.

На вопрос, с чем связан падающий объем продаж наличной валюты, дилеры говорят о «нежелании людей расставаться с долларами и евро, несмотря на столь привлекательные ставки по депозитам в молдавских леях – 16% и выше».

«Такие ставки действительно высокие, но нужно учитывать и ставки по кредитам банков, которые также пошли наверх, до 20% и выше, что говорит о неуверенности и беспокойстве участников рынка на краткосрочную перспективу», – отмечают участники рынка, прогнозируя медленную девальвацию лея, среднегодовой курс которого по итогам 2015 г. планируется на отметке 19,35 лея за один доллар США.

Американская программа позволит беспошлинно экспортirовать в США молдавские промышленные товары

Возобновление Генеральной системы торговых преференций (ГСТП) в США позволит беспошлинно экспортirовать в США промышленные товары молдавского производства. Как сообщили агентству «ИНФОТАГ» в министерстве экономики, президент США Барак Обама подписал Закон об авторизации ГСТР до 31 декабря 2017 г.

В соответствии с законодательством США, освобождение от таможенных пошлин на импорт товаров в рамках ГСТП вступит в силу 29 июля 2015 г. и будет оставаться в силе ближайшие два года. Этот документ обеспечивает возврат налогов, уплаченных на товары, предусмотренные в ГСТП, в том числе просроченные налоги, начиная с 31 июля 2013 г., когда истек срок действия предыдущей программы, по настоящее время. Процедура может длиться до 90 дней после ликвидации или повторной ликвидации регистрации.

На протяжении июля Таможенное бюро по защите границ выдаст уведомление для Федерального регистра, в котором укажет подробную информацию о том, как можно получить возмещение. Офис торгового представителя США (USTR) начнет ревизию продукции ГСТП, а в августе издаст ежегодный обзор на 2015 год для продукции и стран, имеющих право на ГСТП.

Справка «ИНФОТАГ»: ГСТП – это программа поощрения роста экономики в развивающихся странах путем льготного освобождения от таможенных пошлин при импорте на рынок США около 5000 продуктов из 122 стран. ГСТП была создана в США 1 января 1976 г.

Малые и средние предприятия, применяющие инновации в своем бизнесе, могут принять участие в конкурсе на получение грантов

Как сообщили в Минэкономики, конкурс организован проектом «Инновационное деловое развитие в целях устойчивого экономического роста на местном уровне», внедряемым ПРООН Молдова при финансовой поддержке МИД Норвегии и Фонда Orange Moldova.

В конкурсе могут принять участие микро-, малые и средние предприятия, которые были учреждены минимум за 2 года до даты подачи заявки. Максимальная сумма гранта составляет \$8 тыс. или 60% от общей суммы проекта. При этом заявитель должен покрыть не менее 40% из бюджета проекта.

Отмечается, что в рамках конкурса, гранты получат порядка 100 инновационных проектов. Крайний срок подачи заявок и концепции проекта – 27 июля, до 17.00. Подробно о критериях отбора и процедуре подачи заявок можно узнать на сайте <http://inobiz.md/financial-support/>. В Минэкономики обращают внимание, что подача заявок осуществляется исключительно в режиме онлайн на сайте www.inobiz.md.

InfoMarket